

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn.: KO-04323/2014-ERU

V Jihlavě dne 6. května 2014

Č. j.: 04323-3/2014-ERU

P Ř Í K A Z

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v souladu s § 150 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení vedeném pod sp. zn.: KO-04323/2014-ERU, s podezřelým ze spáchání správního deliktu, kterým je společnost **Pozemní stavitelství Zlín a.s., se sídlem Kúty 3967, 760 01 Zlín, IČ: 469 00 918**, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost **Pozemní stavitelství Zlín a.s., se sídlem Kúty 3967, 760 01 Zlín, IČ: 469 00 918**, tím, že při realizaci stavby „Petrovice u Karviné – kanalizace I. etapa“ prováděla prostřednictvím svého zaměstnance dne 6. srpna 2013 v obci Petrovice u Karviné zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení, přičemž při ukládání kanalizačního potrubí a zasypávání pískem došlo okolo 13,00 hodiny u nemovitosti č. p. 276 lžící buldobargu k poškození plynárenského zařízení – středotlaké plynovodní přípojky IPE DN 32, porušil zákaz poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně podle § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona, čímž se **dopustil se spáchání správního deliktu podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.**

II. Podle § 91a odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení, společnosti **Pozemní stavitelství Zlín a.s., se sídlem Kúty 3967, 760 01 Zlín, IČ: 469 00 918**, za spáchání správního deliktu podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 5 000 Kč** (slovy: pět tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 05414.

III. Podle § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení dále ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 05414.

Odůvodnění:

I. Kontrolní zjištění

Příkazní řízení bylo zahájeno na základě výsledků kontroly zahájené dne 31. ledna 2014 u společnosti Pozemní stavitelství Zlín a.s., se sídlem Kúty 3967, 760 01 Zlín, IČ: 469 00 918 (dále též „kontrolovaná osoba“ nebo „účastník řízení“) doručením oznámení o zahájení kontroly podle § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), za účelem kontroly dodržování § 68 odst. 3 energetického zákona. Kontrola byla vedena pod sp. zn.: [REDAKCE].

Při kontrole bylo zjištěno, že kontrolovaná osoba že při realizaci stavby „Petrovice u Karviné – kanalizace I. etapa“ prováděla prostřednictvím svého zaměstnance dne 6. srpna 2013 v obci Petrovice u Karviné zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení, přičemž při ukládání kanalizačního potrubí a zasypávání pískem došlo u nemovitosti č. p. 276 lžící buldobargu k poškození plynárenského zařízení – středotlaké plynovodní přípojky IPE DN 32. Poškozením plynárenského zařízení došlo k přerušení dodávky zemního plynu do jednoho odběrného místa po dobu 3 hodin. Poškozením plynárenského zařízení došlo k úniku 562 m³ zemního plynu za dobu 20 minut.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo kontrolovanou osobou bezprostředně nahlášeno společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o. spravující poškozené plynárenské zařízení provozované společností RWE GasNet, s.r.o., která o události ze dne 6. srpna 2013 pořídila protokol o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení pod číslem hlášení v SAP [REDAKCE] včetně protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenské zařízení.

O výsledku kontroly byl dne 17. března 2014 pořízen protokol č. [REDAKCE], který byl kontrolované osobě doručen dne 21. března 2014. Námitky vůči protokolu nebyly uplatněny.

II. Průběh příkazního řízení a zjištění stavu věci

Podle § 150 odst. 1 správního řádu povinnost v řízení z moci úřední a ve sporném řízení lze uložit formou písemného příkazu. Příkaz může správní orgán vydat, považuje-li skutkové zjištění za dostatečné; vydání příkazu může být prvním úkonem v řízení. Podle obsahu podkladů shromážděných Energetickým regulačním úřadem v kontrole k této věci, má Energetický regulační úřad za to, že podmínky pro postup podle § 150 odst. 1 správního řádu jsou splněny a věc lze vyřídit vydáním příkazu o uložení pokuty, který je současně prvním úkonem v řízení.

Správní orgán převzal do správního spisu dne 5. května 2014 kontrolní spis pod č. j.: [REDAKCE], o čemž vyhotovil záznam o vložení do spisu pod č. j.: [REDAKCE]. Správní orgán považoval skutečnosti vyplývající z kontrolního spisu pod č. j.: [REDAKCE] za dostačující pro zjištění stavu věci ve smyslu § 150 odst. 1 správního řádu.

Dne 27. května 2011 vydala na základě plné moci společnost RWE Distribuční služby, s.r.o. stanovisko pod zn.: 3516/11/151 ve věci výstavby kanalizace v obci Petrovice u Karviné. Podle stanoviska vydaného pro účely stavebního řízení dojde zamýšlenou výstavbou k dotčení ochranného pásma plynárenských zařízení.

Obsahem stanoviska bylo sdělení o dotčení ochranného pásma plynárenských zařízení při provádění stavebních činností. Pro realizaci stavby byly stanoveny podmínky podle bodů 1) až 16) stanoviska. Podle bodu 6) stanoviska měl účastník řízení při provádění stavebních činností v ochranném pásmu plynárenského zařízení povinnost učinit taková opatření, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení nebo ovlivnění jeho bezpečnosti a spolehlivosti provozu, zejména nemělo být použito nevhodného nářadí, zemina měla být těžena pouze ručně bez použití pneumatických, elektrických, bateriových a motorových nářadí. Dále byl uveden rozsah ochranného pásma plynárenských zařízení. Přílohou stanoviska byl orientační zakres plynárenského zařízení v místě stavby. Stanovené podmínky byly platné na dobu 24 měsíců od vydání stanoviska. Stanovisko bylo určeno pro stavebníka Obec Petrovice u Karviné.

Obdobně dne 27. července 2011 vydala společnost RWE Distribuční služby, s.r.o. stanovisko pod zn.: [REDAKCE] a dne 13. září 2011 stanovisko pod zn.: [REDAKCE] ve věci výstavby kanalizace, při které mělo dojít k dotčení ochranného pásma VTL plynárenského zařízení. Rovněž obsahem stanoviska bylo stanovení podmínek pro realizaci stavby. Stanovisko bylo určeno pro stavebníka Obec Petrovice u Karviné.

Podle smlouvy o dílo č. 179-012 ze dne 10. května 2012 uzavřené mezi Obcí Petrovice u Karviné jako objednatelům díla a sdružením zhotovitelů Pozemní stavitelství Zlín a.s. a IMOS group s.r.o., se účastník řízení jako jeden ze zhotovitelů zavázal provést řádně a včas, na vlastní náklad a nebezpečí dílo „Petrovice u Karviné – kanalizace I. etapa“. Podle čl. IX bodu 15. smlouvy zhotovitel odpovídá za splnění podmínek, které stanovil správce podzemních sítí pro jejich ochranu pro provádění zemních a jiných stavebních prací. Dále měl podle tohoto bodu zhotovitel zajistit vytyčení podzemních sítí. Na základě této smlouvy potom realizoval účastník řízení zemní práce související s realizací kanalizace, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení v obci Petrovice.

Na základě smlouvy o dílo došlo dne 21. března 2013 mezi účastníky smlouvy o dílo k předání a převzetí staveniště. Podle zápisu z předání a převzetí staveniště nebyl zhotovitel zbaven povinnosti nechat vytyčit veškerá podzemní vedení a převzít odpovědnost za jejich respektování během realizace stavby.

Přesné vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo prostřednictvím společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o. provedeno vizuálně dle orientačního zaměření hledačem typu RD 4000. Vedení trasy bylo vizuálně vyznačeno v terénu barvou a to na základě žádosti Obce Petrovice viz Protokol o vytyčení plynárenského zařízení ze dne 5. srpna 2013 ke stanovisku pod zn.: [REDAKCE]. Protokol o vytyčení převzal téhož dne zástupce účastníka řízení.

Přestože účastník řízení znal podmínky stanovené pro výkon stavebních prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení, došlo dne 6. srpna 2013 k poškození plynárenského zařízení s únikem zemního plynu o objemu 562 m³ po dobu 20 minut. Dodávka plynu byla přerušena jednomu odběrateli na dobu 3 hodin. Podle vyjádření účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení neúmyslně, když si řidič pracovního stroje zmýlil ovládací páky lžíce bagru.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo účastníkem řízení bezprostředně nahlášeno správci distribuční soustavy, společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o. O škodní události byl téhož dne pořízen protokol. Škoda způsobená na plynárenském zařízení a náklad na jeho opravu byly účastníkem řízení uhrazeny.

III. Právní hodnocení

Správního deliktu podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v § 46 odst. 8 až 10 nebo § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Toto ustanovení tak představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu a to tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení. Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost osob provádějících práce v ochranném pásmu počínat si takovým způsobem, aby nemohlo dojít k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je znakem skutkové podstaty správního deliktu podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona s použitím odkazu na § 68 odst. 3 větu druhou energetického zákona, poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo ně) vedoucího k poškození zařízení, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, který prováděl dne 6. srpna 2013 zemní práce svými zaměstnanci prostřednictvím strojního mechanismu v ochranném pásmu plynárenského zařízení, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení. Důsledkem poškození plynárenského zařízení byl podle provozovatele distribuční soustavy únik zemního plynu o objemu 562 m³. O způsobu a rozsahu poškození plynárenského zařízení účastníkem řízení vypovídá protokol o poškození plynárenského zařízení třetí stranou ze dne 6. srpna 2013.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl.

Z § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

Ze stanoviska společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o. a.s. vyplývá, že stavebními pracemi bude dotčeno ochranné pásmo plynárenského zařízení a je nezbytné dodržovat stanovené podmínky, kterými byl souhlas se stavbou podmíněn. Podle obsahu stanoviska se jedná o písemný souhlas se stavební činností udělený podle § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona provozovatelem distribuční soustavy. Z obsahu tohoto stanoviska je zjištělné, že účastník řízení jako zhotovitel stavby byl sice zprostředkovaně, přesto jako zhotovitel díla obeznámen s tím, že stavební činnost bude probíhat s možným dotčením ochranného pásma plynárenského zařízení a je nezbytné dodržet podmínky stanovené pro stavební činnost s dotčením ochranného pásma.

Ve správním řízení bylo ovšem zjištěno, že účastník řízení stanovené podmínky pro realizaci stavební činnosti v ochranném pásmu či mimo ně podle § 68 odst. 4 písm. b) nerespektoval, když stavební činnost nebyla prováděna v souladu se stanovenými podmínkami. Zcela zásadní pochybení spočívalo v tom, že účastník řízení v rozporu s bodem 6) stanoviska při provádění stavební činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení neučinil taková opatření, aby k poškození plynárenského zařízení nedošlo.

Pokud bylo v řízení zjištěno, že k poškození vytyčeného plynárenského zařízení došlo v důsledku pochybení obsluhy strojního mechanismu, nezavazuje tato okolnost účastníka řízení odpovědnosti za správní delikt, protože odpovědnost právnické osoby je odpovědností objektivní, která není podmíněna zaviněním. Nicméně tato okolnost bude mít význam pro stanovení výše pokuty.

Lze proto konstatovat, že účastník svým postupem porušil zákaz poškození plynárenského zařízení stavební činností v ochranném pásmu či mimo ně podle § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona.

Správní orgán na základě výše uvedeného zjistil a prokázal, že účastník řízení v rozporu s § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona prováděl dne 6. srpna 2013 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Petrovice u Karviné u nemovitosti č. p. 276 stavební činnost související s realizací výstavby kanalizace, přičemž touto činností došlo k poškození STL plynovodní přípojky IPE DN 32 a tím porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly naplněny formální znaky deliktu podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn.: 8 As 17/2007-135 vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým).

V daném případě účastník řízení svým jednáním poškodil plynárenské zařízení, způsobil únik zemního plynu, přičemž došlo k přerušení dodávky zemního plynu do jednoho odběrného místa. V jednání účastníka lze tudíž shledat jistou společenskou nebezpečnost takového jednání, spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenského zařízení či mimo ně podle § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Jednání účastníka řízení tedy naplnilo znaky materiální stránky správního deliktu, přestože následkem správního deliktu bylo pouze místní narušení spolehlivého provozu plynárenské soustavy a přerušení dodávky zemního plynu jednomu odběrateli na dobu několika hodin.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Například pokud by zemní práce byly prováděny ručně s maximální opatrností a v souladu s podmínkami stanovenými podle § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona. Z podkladů shromážděných v řízení nicméně existence takových okolností nevyplývá a účastník řízení existenci takových okolností ani netvrdil.

Lze uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona a správní orgán přistoupil k uložení pokuty.

IV. Uložení pokuty

Za správní delikt podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, lze uložit podle § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti správního deliktu včetně jeho následků, době trvání a okolnostem, za kterých byl spáchán. V tomto případě je třeba uvažovat o uložení pokuty ve výši odpovídající okolnostem tohoto správního deliktu.

Při stanovení výše pokuty je správní orgán povinen postupovat podle § 91d odst. 2 energetického zákona a přihlídnout k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě účastníka řízení.

Při hodnocení způsobu spáchání správního deliktu, jeho následků, době trvání a okolností, za kterých byl správní delikt spáchán, je třeba vyjít především ze zjištěného stavu věci. V řízení bylo zjištěno, že účastník řízení měl k dispozici pro stavební činnost v ochranném pásmu stanovisko provozovatele distribuční soustavy podle § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona, zařízení bylo vytyčeno, a k poškození plynárenského zařízení došlo v důsledku pochybení obsluhy strojního mechanismu. Tyto okolnosti závažnost správního deliktu snižují.

Při hodnocení následků správního deliktu a doby trvání správního deliktu je třeba vyjít z okolností, že v důsledku poškození plynovodní přípojky došlo k úniku zemního plynu o objemu 562 m³ po dobu 20 minut a přerušení dodávky jednomu odběrateli na dobu 3 hodin. Z pohledu zájmu společnosti na bezpečný a spolehlivý provoz plynárenských zařízení, je třeba konstatovat, že následky správního deliktu nebyly v tomto konkrétním případě natolik významné a závažnost spáchaného správního deliktu je z tohoto pohledu spíše nízká. Jako okolnost snižující závažnost správního deliktu je rovněž třeba vyhodnotit bezprostřední snahu účastníka řízení o řešení poškození plynárenského zařízení a skutečnost, že účastníkem řízení byla již uhrazena škoda způsobená provozovateli distribuční soustavy.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení ustanovení energetického zákona ve věcné působnosti Energetického regulačního úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil tento právní předpis poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Vzhledem k tomu, že správní orgán stanovil pokutu ve výši 5 000 Kč u spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby podnikající ve stavebnictví uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad.

Po zvážení všech okolností ve smyslu § 91d odst. 2 energetického zákona byla výše sankce stanovena na částku 5 000 Kč tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. při samém dolní hranici možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán proto považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem, a zároveň ji považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výtěžku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto příkazu lze podle § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor a to ve lhůtě 8 dnů ode dne oznámení příkazu. Odpor je třeba podat u Energetického regulačního úřadu, který příkaz vydal. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

- Otisk úředního razítka -

Mgr. Aleš Landsmann, v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly

Obdrží:

Pozemní stavitelství Zlín a.s.